

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Doma laukums 8A, Rīga, LV-1939, Latvija, tālr. +371 67221848, e-pasts neplp@neplp.lv, www.neplp.lv

Rīgā, 2024.gada 22.martā

LĒMUMS Nr. 136/1–2 (18012000000524-2)

Par administratīvā procesa Nr. 18012000000524 izbeigšanu

Izskatot 2024. gada 21.martā uzsākto administratīvā pārkāpuma lietu par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “VĀRDS & CO”, reģistrācijas numurs 40003037556, darbībā, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk arī – Padome) šādā sastāvā – Padomes priekšsēdētājs Ivars Āboliņš, Padomes locekle Ieva Kalderauska, Padomes locekle Ilva Milzarāja un Padomes loceklis Andis Plakans, piedaloties SIA “VĀRDS & CO” pārstāvjiem,

k o n s t a t ē :

[1] Padomes Monitoringa departaments ir veicis elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “VĀRDS & CO” programmas Latvijas Kristīgais Radio pārbaudi par programmas ietvaros 2024.gada 4.martā izplatītā raidījuma “Kristīgās ziņas” atbilstību priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojuma prasībām.

[2] Padomes locekļi ir iepazinušies ar Padomes Monitoringa departamenta 2024.gada 21.marta pārbaudes ziņojumu Nr. P/2024/42/6-4, kurā tika konstatēts turpmāk norādītais:

[2.1] **2024.gada 4.martā SIA “VĀRDS & CO” programmā Latvijas Kristīgais Radio** laika posmā no plkst. 9:00:36 līdz plkst. 9:05:39 tiek izplatīts ziņu raidījums “Kristīgās ziņas” (turpmāk arī – Raidījums), kuru vada Raidījuma vadītājs Jēkabs Ceimers.

No pulksten 9:03:55 līdz pulksten 9:05:28 Raidījuma vadītājs Jēkabs Ceimers nolasa paziņojumu (sludinājumu): *“Lietišķo cilvēku sadraudzības sapulcē 6.martā tikšanās ar Jāni Grasbergu. Kristīgā biedrība BMF aicina visus interesentus pievienoties un ņemt dalību BMF Lietišķo cilvēku sadraudzības sapulcē pie klātiem galdiem ar kafiju, tēju, uzkodām un saldumiem trešdien 6.martā no pulksten 19:00 līdz pulksten 21:00, Rīgas centrā, Bruņinieku*

ielā 10A. Vakara galvenais viesis būs Latvijas Saeimas spīkera vietnieks, opozīcijas deputāts un brālis Kristū Jānis Grasbergs. Jānis šajā sadraudzības sapulcē ar šajā sadraudzības sapulcē klātesošajiem dalīsies ar savu aizraujošo personisko liecību, kā arī stāstīs par paveikto darbu Saeimā saistībā ar kristīgās un ģimenes vērtības stiprināšanu, kā arī Latvijas iedzīvotāju drošību. Būs arī iespēja Jānim Grasbergam uzdot jautājumus. Kristīgā biedrība BMF aicina nākt pašiem un aicināt līdzī ar draugus, kolēģus un biznesa partnerus. Dalība vakara pasākumā ir bez maksas un iepriekšējā reģistrācija nav nepieciešama. Pasākuma laikā būs arī iespēja ziedot biedrības BMF misijas darbam musulmaņu vidū Aizkaukāzā. Informācija par biedrības BMF sadraudzības sapulci iegūstama zvanot pa tālruni: 29 68 21 31.”

[2.2.] Monitoringa rezultāti liecina, ka Raidījuma vadītājs 2024.gada 4.marta raidījumā “Kristīgās ziņas” faktiski izplata Kristīgās biedrības BMF (*Kristīgo uzņēmēju organizācija BMF – Lietišķo cilvēku apvienība*, iespējams, domāta *Sabiedriskā organizācija “BMF LATVIJA”*, skat: <https://company.lursoft.lv/bmf-latvija/40008082151>) – Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma izpratnē, nesaistītās personas paziņojumu (sludinājumu) ar aicinājumu uz tikšanos ar deputāta kandidātu Jāni Grasbergu 6.martā no pulksten 19:00 līdz 21:00, Rīgā, Bruņinieku ielā 10A, jo paziņojumā (sludinājumā) minētās “Lietišķo cilvēku sadraudzības sapulces” “*Vakara galvenais viesis būs Latvijas Saeimas spīkera vietnieks, opozīcijas deputāts un brālis Kristū Jānis Grasbergs.*” Papildus deputāta kandidāta vārdam un uzvārdam, tikšanās laikam un vietai, tiek sniegta informācija, ka “*Jānis šajā sadraudzības sapulcē, ar šajā sadraudzības sapulcē klātesošajiem, dalīsies ar savu aizraujošo personisko liecību, kā arī stāstīs par paveikto darbu Saeimā, saistībā ar kristīgās un ģimenes vērtības stiprināšanu, kā arī Latvijas iedzīvotāju drošību.*” Vienlaikus izplatīta arī cita informācija par tikšanās gaitu un pozitīvajiem aspektiem.

[3] Ievērojot to, ka Eiropas Parlamenta vēlēšanu likuma 18.pantu, kurā ir noteikts, ka vēlēšanas notiek reizi piecos gados jūnija otrajā sestdienā no pulksten 8.00 līdz pulksten 20.00, vēlēšanas 2024.gadā notiks 8.jūnijā. Līdz ar to priekšvēlēšanu aģitācijas periods Eiropas Parlamenta vēlēšanām sākās 2024.gada 10.februārī.

[4] Pēc Centrālās vēlēšanu komisijas mājas lapā pieejamās informācijas Jānis Grasbergs ir Eiropas Parlamenta vēlēšanu deputāta kandidāts ar sesto numuru politisko partiju apvienības “Nacionālā apvienība “Visu Latvijai!”-“Tēvzemei un Brīvībai/LNNK”” sarakstā¹. Paziņojums

¹ Pieejams: <https://epv2024.cvk.lv/kandidatu-saraksti/nacionala-apvieniba-visu-latvijai-tevzemei-un-brivibai-lnnk> - aplūkots 19.03.2024.

(sludinājuma) laikā raidījuma auditorija netiek informēta par to, ka Jānis Grasbergs ir Eiropas Parlamenta deputāta kandidāts.

[5] Tādējādi konstatējams, ka pārbaudāmais raidījums – 2024.gada 4.marta ziņu raidījums “Kristīgās ziņas”, kurā tiek izplatīts paziņojums (sludinājums) ar aicinājumu uz tikšanos ar partiju apvienības “Nacionālā apvienība “Visu Latvijai!”-“Tēvzemei un Brīvībai/LNNK”” izvirzīto deputāta kandidātu Jāni Grasbergu, ir izplatīts priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā.

[6] Izvērtējot 1.un 2. punktā konstatēto un 3., 4. un 5. punktā norādīto, 2024.gada 21.martā Padome pieņēma lēmumu Nr. 112/1-2 (*lēmuma numurs administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta sistēmā – 18012000000524-1*), ar kuru uzsāka administratīvā pārkāpuma procesu lietā par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35. panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu SIA “VĀRDS & CO” darbībā, tas ir, programmā Latvijas Kristīgais Radio 2024.gada 4.martā izplatot paziņojumu (sludinājumu) ar aicinājumu uz tikšanos ar partiju apvienības “Nacionālā apvienība “Visu Latvijai!”-“Tēvzemei un Brīvībai/LNNK”” izvirzīto deputāta kandidātu Jāni Grasbergu raidījumā “Kristīgās ziņas”, tādējādi, iespējams, neievērojot Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmo daļu. Šajā punktā minētais lēmums SIA “VĀRDS & CO” nosūtīts 2024.gada 22.martā, izmantojot administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta sistēmu (APAS).

[7] 2024.gada 22.martā Padome nosūtīja vēstuli Nr. 9/6–5, ar kuru informēja SIA “VĀRDS & CO” par to, ka 2024.gada 21.martā tika pieņemts lēmums Nr.112/1-2 par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu lietā Nr. 18012000000524 un vienlaikus lūgusi SIA “VĀRDS & CO” izvērtēt Padomes konstatēto un sniegt paskaidrojumus minētajā lietā. Vēstulei tika pievienots arī 2024.gada 21.martā pieņemtais Padomes lēmums Nr.112/1-2.

[8] 2024.gada 2.aprīlī Padome ir saņēmusi SIA “VĀRDS & CO” 2024.gada 28.marta paskaidrojumus (*Padomē reģistrēti 02.04.2024 ar Nr. 8/6–5*), kuros SIA “VĀRDS & CO” pārkāpumu atzīst un nožēlo, bet kvalificē to kā neapzinātu pārkāpumu, savu nostāju pamatojot ar turpmāk norādītajiem argumentiem un veiktajiem pasākumiem:

[8.1] SIA “VĀRDS & CO” savos paskaidrojumos norāda, ka programmas Latvijas Kristīgais Radio (turpmāk – LKR) raidījums “Kristīgās ziņas” ir informatīvais bloks, kurā tiek sniegta informācija par kristīgajām aktualitātēm Latvijā un pasaulē. Par to LKR nesaņem nekādu atlīdzību ne no draudzēm, ne no organizācijām. Dīdžeji (raidījumu vadītāji) ziņas sagatavo patstāvīgi, pārskatot populārākās interneta vietnes un sociālos tīklus. Tā notika arī š.g. 4. martā, kad dīdžeja (raidījuma vadītāja) pienākumus pildīja dīdžeja (raidījuma vadītāja) mācekļis Jēkabs Ceimers.

[8.2] SIA “VĀRDS & CO” savos paskaidrojumos norāda, ka interneta vietnē <https://christinfo.lv/> bija publicēta informācija par BMF plānoto pasākumu 6. martā. BMF ir kristīga organizācija, kura regulāri rīko pasākumus, lai veicinātu kristīgo uzņēmēju sadraudzību un kopīgi atbalstītu dažādu misiju darbu. Šajā reizē BMF aicināja atbalstīt Aizkaukāza misiju. Kļūda, kura tika neapzināti pieļauta, ir tā, ka ne dīdžeja (raidījuma vadītāja) māceklis Jēkabs Ceimers, ne arī mēs, LKR vadība, nebijām pārbaudījuši, ka Latvijas Saeimas spīkera vietnieks, opozīcijas deputāts, brālis Kristū Jānis Grasbergs ir Eiropas Parlamenta vēlēšanu deputātu kandidāts. Taču tagad esam veikuši nepieciešamo instruktāžu visiem LKR darbiniekiem, īpaši dīdžejiem – skaidrojot normatīvajos aktos noteiktos priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumus. Turpmāk šādas kļūdas vairs netiks pieļautas. Tāpat esam veikuši pārrunas ar jauniešiem dīdžejiem un mācekļiem, kuri ir apņēmušies ievērot LKR un normatīvās prasības.

[8.3] SIA “VĀRDS & CO” savos paskaidrojumos norāda, ka LKR vienmēr ir norobežojies no politiskām aktivitātēm vēlēšanu laikā, līdz ar to neesam izvietojusi arī nevienu politisku reklāmu. Par to liecina arī šajā gadā sniegtā informācija NEPLP, ka mums nav izcenojumu politisko reklāmu atskaņošanai. LKR 30 gadu laikā kopš dibināšanas nav saņēmis nekādu finansiālu vai materiālu atlīdzību ne no politiskām partijām, ne no politisko partiju apvienībām, ne no deputātu kandidātiem.

[8.4] SIA “VĀRDS & CO” savos paskaidrojumos norāda, ka Latvijas Kristīgais Radio ir starpkonfesionāla radio stacija, kuras galvenais mērķis ir palīdzēt izprast Bībeli kā Dieva vēsti cilvēcei un veicināt dažādu kristīgo konfesiju un kristiešu sadarbību. Lai sasniegtu šo mērķi, LKR programmu šobrīd veido 35 raidījumi, no kuriem neviens nav politiska rakstura.

[8.5] SIA “VĀRDS & CO” savos paskaidrojumos norāda, ka tās valdes priekšsēdētājs, kā SIA “VĀRDS & CO” – Latvijas Kristīgā Radio vadītājs, apliecina, ka šī informācija netika sniegta kā apzināta slēpta priekšvēlēšanu aģitācija, bet vienīgi kā informācija par kristīgu pasākumu un par to nav saņemta nekāda samaksa — jebkāda atlīdzība, tai skaitā jebkuri mantiski labumi, pakalpojumi, tiesību nodošana, atbrīvošana no pienākuma, atteikšanās no kādām tiesībām par labu citai personai u.c..

[8.6] SIA “VĀRDS & CO” savos paskaidrojumos norāda, ka, kā rakstīts NEPLP lēmuma 5. punktā “minētajā raidījumā nav konstatēta tieša priekšvēlēšanu aģitācija no Jāņa Grasberga puses.”

[8.7] SIA “VĀRDS & CO” savos paskaidrojumos vērš Padomes uzmanību, ka Administratīvās atbildības likuma (turpmāk - AAL) 11. panta 1. daļa nosaka: “*Ja personas izdarītais administratīvais pārkāpums konkrētajos apstākļos nav radījis tādu apdraudējumu tiesiski aizsargātajām interesēm, lai par to piemērotu sodu (maznozīmīgs pārkāpums),*

amatpersona var neuzsākt administratīvā pārkāpuma procesu, bet, ja tas ir uzsākts, amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa jebkurā stadijā var to izbeigt, nepiemērojot sodu. Šajā gadījumā amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa, ja to atzīst par lietderīgu, izsaka personai aizrādījumu. Aizrādījums nerada tiesiskas sekas.”

[8.7.1] SIA “VĀRDS & CO” savos paskaidrojumos norāda, ka šajā gadījumā jāņem vērā, ka 2024. gada 4. marts ir ļoti agrīns priekšvēlēšanu laiks, kad vēl lielākā daļa vēlētāju nemaz nedomā par gaidāmajām vēlēšanām pēc 3 mēnešiem, līdz ar to Jāņa Grasberga vārda pieminēšana parastiem klausītājiem neraisīja asociācijas ar piedalīšanos Eiropas parlamenta vēlēšanās.

[8.7.2] SIA “VĀRDS & CO” savos paskaidrojumos norāda, ka dīdžejs (raidījuma vadītājs) Jēkabs Ceimers lasīja šo ziņu plkst. 9:00:36 līdz plkst. 9:05:39 – šis ir laiks, kad cilvēki jau ir uzsākuši darbu un nepulcē lielāko LKR auditoriju, tātad to dzird mazāk cilvēku nekā, piemēram, pulksten 17.00-18.00.

[8.7.3] SIA “VĀRDS & CO” savos paskaidrojumos norāda, ka nav radīts nozīmīgs kaitējums vai apdraudētas būtiskas intereses. Lai arī šī nepilnība tika pieļauta, citu partiju vēlēšanu kandidāti nav cēlušies iebildumus, neviens nav vērsies LKR ar sūdzību par šo ziņu.

[8.7.4] SIA “VĀRDS & CO” savos paskaidrojumos atzīst, ka Padomes lēmumu tā uztver nopietni kā mācību un aizrādījumu, apņēmoties līdzīgus pārkāpumus nepieļaut.

[8.7.5] SIA “VĀRDS & CO” savos paskaidrojumos skaidro, ka pēc Padomes lēmuma saņemšanas 22. martā, SIA “VĀRDS & CO” ir veikusi iekšējo e-pasta aprites pārbaudi un konstatējusi, ka 2024.gada 9. februārī uz e-pastu lkr@lkr.lv saņēmusi no NEPLP sūtīto vēstuli ar dokumenta pielikumu “28_3_1_NEPLP_Vēstule_aģigācijas_periods_EPL_09.02.2024..edoc”. 2024.gada 12. februārī 8:22 LKR administrācija nosūtīja atbildi NEPLP, ka elektroniskais dokuments ir saņemts. Tajā pašā dienā 11:26 NEPLP sūtītā vēstule tika pārsūtīta LKR programmas direktorei. Pārbaudes laikā SIA “VĀRDS & CO” ir konstatējusi, ka programmas direktore ir saņēmusi NEPLP e-pastu, taču LKR kļūdas dēļ dokumentam nav elektroniskā dokumenta pielikuma. SIA “VĀRDS & CO” paskaidro, ka līdz tam tā nebija saskārusies ar to, ka, pārsūtot e-pastu citam adresātam, automātiski netiek pievienots dokuments, kurš ir aizsargāts ar elektronisko parakstu. Kā rezultātā ar NEPLP sniegtajiem precīzajiem un ļoti skaidrajiem norādījumiem priekšvēlēšanu aģitācijas laikā iepazīnāties tikai 25.martā. SIA “VĀRDS & CO” ir veikusi visu nepieciešamo, lai šāda situācija vairs neatkārtotos. SIA “VĀRDS & CO” ir informējusi visus raidījumu veidotājus (kopā 30), kā arī bīskapus un mācītājus (kopā 45) par noteikto kārtību Eiropas Parlamenta priekšvēlēšanu laikā.

[8.8] SIA "VĀRDS & CO" savos paskaidrojumos norāda, ka, pamatojoties uz Administratīvās atbildības likuma (turpmāk arī – AAL) 20.panta "Atbildību mīkstinošie apstākļi" pirmās daļas "Atbildību par administratīvo pārkāpumu mīkstina šādi apstākļi" 1.punktu, kurš noteic, ka administratīvo pārkāpumu mīkstina "*pie atbildības saucamā persona atzinusi un nožēlojusi izdarīto*", SIA "VĀRDS & CO" lūdz Padomi:

[8.8.1] Pieņemt LKR vadības atvainošanos par neapzināto pārkāpumu;

[8.8.2] Par esošo situāciju izteikt aizrādījumu LKR;

[8.8.3] Izbeigt administratīvā pārkāpuma procesu.

[9] 2024.gada 10.aprīlī Padome nosūtīja SIA "VĀRDS & CO" vēstuli Nr. 10/6–5, ar kuru informēja, ka 2024.gada 22.aprīļa Padomes sēdē tiks izskatīta administratīvā pārkāpuma lieta Nr. 18012000000524 par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA "VĀRDS & CO" darbībā. Vienlaikus Padome informēja, SIA "VĀRDS & CO", ka Padomes sēde, kurā tiks izskatīta administratīvā pārkāpuma lieta Nr.18012000000524, notiks attālināti, izmantojot programmu MS Teams un aicināja SIA "VĀRDS & CO" līdz 2024.gada 18.aprīlim informēt Padomi par kontaktpersonu, kura attālināti piedalīsies Padomes sēdē.

[10] Uz lietas izskatīšanu SIA "VĀRDS & CO" pārstāvji bija pieslēgušies attālināti, izmantojot programmu MS Teams. Lietas izskatīšanas laikā SIA "VĀRDS & CO" pārstāvis uzturēja iepriekš rakstiskajos paskaidrojumos norādīto pozīciju, kā arī papildināja, ka, izplatot paziņojumu (sludinājumu) ar aicinājumu uz tikšanos ar partiju apvienības "Nacionālā apvienība "Visu Latvijai!"- "Tēvzemei un Brīvībai/LNNK"" izvirzīto deputāta kandidātu Jāni Grasbergu raidījumā "Kristīgās ziņas" tika pieļauta raidījuma vadītāja (dīdžeja) mācekļa Jēkaba Ceimera cilvēciska kļūda vienkārši nolasot tīmekļvietnē <https://christinfo.lv/> publicētu paziņojumu (sludinājumu), kura ekrānšāviņu SIA "VĀRDS & CO" pārstāvis uzrādīja Padomei. Uz Padomes uzdoto jautājumu, ko SIA "VĀRDS & CO" ir darījis, lai šādas situācijas nākotnē vairs neatkārtotos un kāds ir mehānisms, kā tiek kontrolēti priekšvēlēšanu aģitācijas periodā noteiktie ierobežojumi, SIA "VĀRDS & CO" pārstāvis atbildēja, paskaidrojumos minētos pasākumus, un, proti, ir notikusi neapzināta kļūda, kuras rezultātā programmas Latvijas Kristīgais Radio direktore Padomes informatīvo vēstuli par priekšvēlēšanu aģitācijas periodu ir saņēmusi tikai 2024.gada 25.martā. SIA "VĀRDS & CO" ir papildus informējusi visus raidījumu veidotājus, kā arī bīskapus un mācītājus, kuri veido vai piedalās programmas Latvijas Kristīgais Radio raidījumos, par noteiktajiem aizliegumiem, ierobežojumiem un īpašo kārtību raidījumu veidošanā 2024.gada Eiropas Parlamenta priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā. Tostarp SIA "VĀRDS & CO" pārstāvis apliecināja, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis SIA "VĀRDS &

CO” nekad nav piedalījies un nepiedalās ar politiku saistīto jautājumu atspoguļošanu programmas Latvijas Kristīgais Radio raidījumos, un nekad nav saņēmis samaksu par priekšvēlēšanu aģitācijas veikšanu.

Ievērojot minēto, Padome

secina:

[11] Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk arī – EPLL) 24.panta pirmā daļa nosaka: *“Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ir brīvi un neatkarīgi programmu un raidījumu veidošanā un izplatīšanā, kā arī savā redakcionālajā darbībā, ciktāl tos neierobežo Latvijas Republikas Satversme, šis likums un citi likumi, valsts tehniskie standarti un Latvijai saistoši starptautiskie līgumi.”* Tiesību norma nosaka, ka elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ir neatkarīgi savā redakcionālajā darbībā, ciktāl tos neierobežo tiesību normas.

[12] Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 1.panta 3.punkts nosaka, ka priekšvēlēšanu aģitācija ir *“politiskās partijas, politisko partiju apvienības, vēlētāju apvienības vai deputāta kandidāta reklamēšana plašsaziņas līdzekļos vai citādā veidā, ja tā satur tiešu vai netiešu aicinājumu balsot par vai pret kādu politisko partiju, politisko partiju apvienību, vēlētāju apvienību vai deputāta kandidātu.”*

[13] PAL 1.panta 4.punkts nosaka, ka priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir *“laika posms no 120.dienas pirms vēlēšanām līdz vēlēšanu dienai. Ja Saeima ir atlaista vai atsaukta vai republikas pilsētas dome vai novada dome tiek atlaista, vai tiek izsludinātas atkārtotas vēlēšanas, priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir laika posms no vēlēšanu izsludināšanas dienas līdz vēlēšanu dienai.”* Konkrētajā gadījumā, ievērojot Eiropas Parlamenta vēlēšanu likuma 18.pantu, kurā ir noteikts, ka vēlēšanas notiek reizi piecos gados jūnija otrajā sestdienā no pulksten 8.00 līdz pulksten 20.00., vēlēšanas 2024.gadā notiks 8.jūnijā. Līdz ar to priekšvēlēšanu aģitācijas periods Eiropas Parlamenta vēlēšanām sākās 2024.gada 10.februārī.

[14] PAL 1.panta 6.punkts nosaka, ka slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir *“priekšvēlēšanu aģitācija, par kuru saņemta samaksa un kuras apmaksātājs (atlīdzības devējs) pretēji šā likuma noteikumiem nav norādīts.”*

[14.1] PAL 1.panta 5.punkts nosaka, ka samaksa ir *“jebkāda atlīdzība, tai skaitā jebkuri mantiski labumi, pakalpojumi, tiesību nodošana, atbrīvošana no pienākuma, atteikšanās no kādām tiesībām par labu citai personai u.c. (turpmāk arī — maksa).”*

[15] PAL 3.panta pirmā daļa nosaka, ka *“slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir aizliegta.”*

[16] PAL 11.panta “*Vispārīgie nosacījumi priekšvēlēšanu aģitācijai elektronisko plašsaziņas līdzekļu televīzijas un radio programmās*” astotā daļa nosaka, ka “*Pirms katras šajā pantā paredzētās priekšvēlēšanu aģitācijas un uzreiz pēc tās skaidri un nepārprotami paziņojams, kurš aģitācijas veicējs šo priekšvēlēšanu aģitāciju apmaksājis.*”

[17] PAL 14.pants “*Raidlaika izcenojumi paziņojumiem (sludinājumiem) par tikšanos ar vēlētajiem*” noteic, ka: “*Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi, kuri savās programmās nodrošina paziņojumu (sludinājumu) izplatīšanu, nolasot iepriekš sagatavotu tekstu (sludinājumu) par politiskās partijas, politisko partiju apvienības vai deputāta kandidāta tikšanos ar vēlētajiem, piemēro tos pašus izcenojumus, kurus tie nosaka par citu paziņojumu (sludinājumu) izplatīšanu. Šis nosacījums attiecināms uz gadījumiem, kad paziņojumā (sludinājumā) tiek norādīts tikai politiskās partijas, politisko partiju apvienības nosaukums vai deputāta kandidāta vārds un uzvārds, tikšanās laiks un vieta. Izplatot paziņojumu (sludinājumu), skaidri un nepārprotami norādāms, kura politiskā partija, politisko partiju apvienība vai kurš deputāta kandidāts šā paziņojuma (sludinājuma) izplatīšanu apmaksājis. Uz šādiem paziņojumiem (sludinājumiem) nav attiecināmi šā likuma 11.panta trešās, ceturtās, piektās, sestās un septītās daļas nosacījumi par priekšvēlēšanu aģitācijas raidlaika izcenojumu paziņošanu un izvietošanu.*” Tas nozīmē, ka elektroniskā plašsaziņas līdzekļa izplatīts paziņojums (sludinājums) par politiskās partijas, politisko partiju apvienības vai deputāta kandidāta tikšanos ar vēlētajiem, ja tajā tiek sniegta informācija, kura satur ne tikai politiskās partijas, politisko partiju apvienības vai deputāta kandidāta vārdu un uzvārdu, bet paziņojumā (sludinājumā) tiek sniegta paplašināta informācija par tikšanās ar vēlētajiem norises gaitu, aicinājumi ierasties u.c. papildus informācija, tad šāds elektroniskā plašsaziņas līdzekļa izplatīts paziņojums (sludinājums) par politiskās partijas, politisko partiju apvienības vai deputāta kandidāta tikšanos ar vēlētajiem ir priekšvēlēšanu aģitācija, nevis paziņojums (sludinājums) par politiskās partijas, politisko partiju apvienības vai deputāta kandidāta tikšanos ar vēlētajiem Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma izpratnē.

[18] Kā norādīts KNAB informatīvajā materiālā, tad:

[18.1] **par priekšvēlēšanu aģitāciju tiek uzskatīta** – “*informācija, kas slavina vai popularizē, vai, tieši otrādi, kritizē, vai negatīvi izceļ norādītos subjektus*; Konkrētajā gadījumā ir konstatēts, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis izplata sludinājumu par tikšanos ar deputāta kandidātu, tikšanās pozitīvajiem aspektiem;

[18.2] **viena no slēptas aģitācijas pazīmēm ir** – “*informācijas sniegšana sabiedrībai par deputāta kandidāta politisko vai profesionālo darbību plašsaziņas līdzekļos, vides reklāmā vai citā publiski pieejamā veidā [...]*”. Tāpat par slēptu priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmi

uzskatāma *“jebkuras formas vai jebkura veida publisks (sabiedrībai pieejams) paziņojums, publikācija vai pasākums, kura nolūks ir veicināt partijas vai deputāta kandidāta popularitāti”*. Konkrētajā 2024.gada 4.marta raidījuma “Kristīgās ziņas” paziņojumā (sludinājumā) tika pausta informācija, ka Jānis Grasbergs *“šajā sadraudzības sapulcē, ar šajā sadraudzības sapulcē klātesošajiem, dalīsies ar savu aizraujošo personisko liecību, kā arī stāstīs par paveikto darbu Saeimā, saistībā ar kristīgās un ģimenes vērtības stiprināšanu, kā arī Latvijas iedzīvotāju drošību”*.

[18.3] Arī Padomes Vadlīniju elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbībai priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā 3.6. punktā norādīts: *“Priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā deputātu kandidāti nedrīkst būt kulinārijas, sporta, izklaides vai tamlīdzīgu raidījumu dalībnieki (gatavojot, komentējot u.tml.). Izņēmuma gadījumos deputātu kandidāta piedalīšanās raidījumā ir pieļaujama, ja tam ir redakcionāls pamatojums, kas saistīts ar aktualitāti un kandidāta profesionālo darbību un šo dalībnieku nav iespējams aizstāt ar citu.”*² Vienlaikus jānorāda, ka, ja sludinājums par tikšanos ar vēlētajiem satur plašāku informāciju nekā PAL noteiktā un tajā ietverta papildu informācija par deputātu kandidātu vai informācija, kas popularizē tikšanās pasākumu un kas var ietekmēt raidījuma auditoriju, vairs nav uzskatāms par sludinājumu PAL izpratnē, bet gan par priekšvēlēšanu aģitāciju nolūkā popularizēt pasākumu un tā viesi – deputātu kandidātu.

[19] Monitoringa rezultāti liecina, ka:

[19.1] 2024.gada 4.martā SIA “VĀRDS & CO” programmā Latvijas Kristīgais Radio laika posmā no plkst. 9:00:36 līdz plkst. 9:05:39 tiek izplatīts ziņu raidījums “Kristīgās ziņas”, kuru vada Raidījuma vadītājs Jēkabs Ceimers, un kurā no pulksten 9:03:55 līdz pulksten 9:05:28 tiek izplatīts nesaistītās personas paziņojums (sludinājums) ar aicinājumu uz tikšanos ar Eiropas Parlamenta deputāta kandidātu Jāni Grasbergu 6.martā no pulksten 19:00 līdz 21:00, Rīgā, Bruņinieku ielā 10A. Izplatītajā paziņojumā (sludinājumā) tiek sniegta informācija, kura satur ne tikai deputāta kandidāta Jāņa Grasberga vārdu un uzvārdu, tikšanās laiku un vietu, bet paziņojumā (sludinājumā) tiek sniegta paplašināta informācija par tikšanās ar vēlētajiem norises gaitu, aicinājums ierasties u.c. papildus informācija.

[19.2] PAL 14.pants “Raidlaika izcenojumi paziņojumiem (sludinājumiem) par tikšanos ar vēlētajiem” noteic, ka: *“Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi, kuri savās programmās nodrošina paziņojumu (sludinājumu) izplatīšanu, nolasot iepriekš sagatavotu tekstu (sludinājumu) par*

² Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes vadlīnijas elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbībai priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā. Pieejams: <https://www.neplp.lv/lv/media/641/download?attachment> – [aplūkots 19.03.2024.]

politiskās partijas, politisko partiju apvienības vai deputāta kandidāta tikšanos ar vēlētājiem, piemēro tos pašus izcenojumus, kurus tie nosaka par citu paziņojumu (sludinājumu) izplatīšanu. Šis nosacījums attiecināms uz gadījumiem, kad paziņojumā (sludinājumā) tiek norādīts tikai politiskās partijas, politisko partiju apvienības nosaukums vai deputāta kandidāta vārds un uzvārds, tikšanās laiks un vieta. Izplatot paziņojumu (sludinājumu), skaidri un nepārprotami norādāms, kura politiskā partija, politisko partiju apvienība vai kurš deputāta kandidāts šā paziņojuma (sludinājuma) izplatīšanu apmaksājis. Uz šādiem paziņojumiem (sludinājumiem) nav attiecināmi šā likuma 11.panta trešās, ceturtās, piektās, sestās un septītās daļas nosacījumi par priekšvēlēšanu aģitācijas raidlaika izcenojumu paziņošanu un izvietošanu.” Tas nozīmē, ka elektroniskā plašsaziņas līdzekļa izplatīts paziņojums (sludinājums) par politiskās partijas, politisko partiju apvienības vai deputāta kandidāta tikšanos ar vēlētājiem, ja tajā tiek sniegta informācija, kura satur ne tikai politiskās partijas, politisko partiju apvienības vai deputāta kandidāta vārdu un uzvārdu, bet paziņojumā (sludinājumā) tiek sniegta paplašināta informācija par tikšanās ar vēlētājiem norises gaitu, aicinājumi ierasties u.c. papildus informācija, tad šāds elektroniskā plašsaziņas līdzekļa izplatīts paziņojums (sludinājums) par politiskās partijas, politisko partiju apvienības vai deputāta kandidāta tikšanos ar vēlētājiem ir priekšvēlēšanu aģitācija, nevis paziņojums (sludinājums) par politiskās partijas, politisko partiju apvienības vai deputāta kandidāta tikšanos ar vēlētājiem Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma izpratnē.

[20] Pēc pieejamās informācijas, Padomei nav iespējams konstatēt, ka par minētās satura vienības izplatīšanu priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā būtu saņemta samaksa. PAL 1.panta 5.punkts noteic: *“Samaksa — jebkāda atlīdzība, tai skaitā jebkuri mantiski labumi, pakalpojumi, tiesību nodošana, atbrīvošana no pienākuma, atteikšanās no kādām tiesībām par labu citai personai u.c. (turpmāk arī — maksa).”* Ir svarīgi atzīmēt, ka likumdevējs nav veicis pilnīgu samaksas uzskaitījumu, par ko liecina normā ietvertais “u.c.”. Līdz ar to normas piemērotajiem ir atstāta zināma brīvība piepildīt jēdzienu ar saturu. Tieši to arī Padome dara, pieņemot lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā un to skatot pēc būtības, nevis sašaurināti. Respektīvi, samaksa PAL 1.panta 5.punkta izpratnē ir arī atsvabināšana no samaksas pienākuma un, ja plašsaziņas līdzeklis atbrīvojis no samaksas pienākuma, tad secināms, ka priekšvēlēšanu aģitācija norit uz plašsaziņas līdzekļa rēķina, jo ikviena raidījuma veidošana un raidlaika minūte veido izmaksas. Šī atziņa ir nostiprināta tiesu praksē (*Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 9.aprīļa spriedums, Lietas Nr.1A30061420, Lietvedības Nr.1A-0080-21/18*). Tomēr konstatētais ļauj izdarīt pieņēmumu, ka ir saskatāmas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes, jo paziņojumā (sludinājumā), neskatoties uz to, ka tas tiek prezentēts kā

“Lietišķo cilvēku sadraudzības sapulce”, tiek norādīts, ka tās ietvaros būs Eiropas Parlamenta deputāta kandidāta Jāņa Grasberga tikšanās ar vēlētajiem. Tā kā izplatītajā paziņojumā (sludinājumā) auditorija netiek informēta, ka Jānis Grasbergs ir deputāta kandidāts, kā arī nav minēts, kas ir konkrēto paziņojumu apmaksājis, ir jākonstatē, ka elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “VĀRDS & CO” programmas Latvijas Kristīgais Radio 2024.gada 4.marta raidījumā “Kristīgās ziņas” izplatītajā paziņojumā (sludinājumā) ir vērojamas slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes.

[21] SIA “VĀRDS & CO” savos paskaidrojumos norāda, ka dīdžeji (raidījumu vadītāji) ziņas sagatavo patstāvīgi, pārskatot populārākās interneta vietnes un sociālos tīklus. Neapzinātais pārkāpums esot noticis tāpēc, ka jaunais raidījumu vadītājs (dīdžejs – māceklis) Jēkabs Ceimers Raidījuma ietvaros nolasīja tīmekļvietnē <https://christinfo.lv/> publicētu paziņojumu (sludinājumu). Elektroniskais plašsaziņas līdzeklis SIA “VĀRDS & CO” ir veicis pasākumus, lai šādas situācijas nākotnē vairs neatkārtotos, un proti, SIA “VĀRDS & CO” ir papildus informējusi visus raidījumu veidotājus, kā arī bīskapus un mācītājus, kuri veido vai piedalās programmas Latvijas Kristīgais Radio raidījumos par noteiktajiem aizliegumiem, ierobežojumiem un īpašo kārtību raidījumu veidošanā 2024.gada Eiropas Parlamenta priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā. Tostarp SIA “VĀRDS & CO” pārstāvis ir apliecinājis, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis SIA “VĀRDS & CO” nekad nav piedalījies un nepiedalās ar politiku saistīto jautājumu atspoguļošanu programmas Latvijas Kristīgais Radio raidījumos, un nekad nav saņēmis samaksu par priekšvēlēšanu aģitāciju.

[22] Padomes ieskatā, lai novērtētu izdarītā administratīvā pārkāpuma būtiskumu, ir jāvērtē arī Raidījumā izplatītā satura publiskums. Raidījuma satura publiskums nozīmē, ka tas tiek izteikts atklāti, cilvēkiem pieejamā un saprotamā veidā, tas ir, citu personu klātbūtnē vai arī tādā veidā, ka arī klāt neesošas personas var ar tiem iepazīties. Vai raidījumā iekļautais saturs ir publisks, jāizlemj, ievērojot visu apstākļu kopumu – vietu, laiku, situāciju un citus apstākļus, kādos tas izteikts. Tas nozīmē, ka raidījuma saturs ir jāizplata publiskā, sabiedrībai pieejamā veidā, t.sk. internetā, tiešraidē elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos. Konkrētajā gadījumā Raidījums tika izplatīts SIA “VĀRDS & CO” programmā Latvijas Kristīgais Radio 2024.gada 4.martā. Raidījumā tika izplatīts paziņojums (sludinājums), kurā auditorija tika informēta par iespējamo Eiropas Parlamenta deputāta kandidāta Jāņa Grasberga tikšanos ar vēlētajiem, nolasot tīmekļvietnē <https://christinfo.lv/> publicētu paziņojumu (sludinājumu).

[23] Vērtējot Raidījuma laikā izplatīto paziņojumu (sludinājumu), ir konstatējams saturs, kas norāda uz iespējamo Eiropas Parlamenta deputāta kandidāta Jāņa Grasberga tikšanos ar vēlētajiem. Šāda veida sludinājums programmā izvietots tikai vienu reizi.

[24] Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma (turpmāk arī – AAL) 132.pantu institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai to izdarījusi pie atbildības saucamā persona, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Pamatojoties uz AAL 11.panta pirmajā daļā noteikto, *“ja personas izdarītais administratīvais pārkāpums konkrētajos apstākļos nav radījis tādu apdraudējumu tiesiski aizsargātajām interesēm, lai par to piemērotu sodu (maznozīmīgs pārkāpums), amatpersona var neuzsākt administratīvā pārkāpuma procesu, bet, ja tas ir uzsākts, amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa jebkurā stadijā var to izbeigt, nepiemērojot sodu. Šajā gadījumā amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa, ja to atzīst par lietderīgu, izsaka personai aizrādījumu. Aizrādījums nerada tiesiskas sekas.”*

[25] Juridiskās personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta atbildība, otrkārt, vai juridiskā personā veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr.SKA-19/2009*). Saskaņā ar Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 25.pantu *“elektroniskie plašsaziņas līdzekļi uzņemas redakcionālo atbildību. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu redakcionālā atbildība šā panta izpratnē ir efektīva kontrole gan attiecībā uz raidījumu izvēli, gan attiecībā uz to organizāciju programmās un katalogos. Šie noteikumi neattiecas uz programmu retranslāciju.”* Tā kā SIA “VĀRDS & CO” pati veido savu programmu un attiecībā uz programmas ietvaros izplatītajiem raidījumiem un tajos atspoguļotajām personām pieņem redakcionālus lēmumus, SIA “VĀRDS & CO” bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu atbilstoši Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma prasībām tā, lai tiktu nodrošināta godīga vēlēšanu konkurence. No minētā secināms, ka SIA “VĀRDS & CO” bija iespēja Priekšvēlēšanu aģitācijas periodā neizplatīt paziņojumu (sludinājumu), kurā auditorija tika informēta par iespējamo Eiropas Parlamenta deputāta kandidāta Jāņa Grasberga tikšanos ar vēlētājiem.

Ievērojot visu minēto, Padome uzskata, ka lietā pastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu un konstatētais pārkāpums tiktu uzskatīts par maznozīmīgu. Padomes secina, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis SIA “VĀRDS & CO” konkrētajā gadījumā ir atbrīvojams no administratīvās atbildības (AAL 11.panta pirmā daļa). Padomes ieskatā, ar aizrādījuma izteikšanu SIA “VĀRDS & CO” tiks motivēta savā turpmākajā darbībā nepieļaut atkārtotu iepriekš minētā pārkāpuma izdarīšanu. Padome secina, ka programmas Latvijas

Kristīgais Radio raidījumā “Kristīgās ziņas” izplatītā, nesaistītās personas tīmekļvietnē <https://christinfo.lv/> izvietotā, paziņojuma (sludinājuma) izplatīšana par iespējamo Eiropas Parlamenta deputāta kandidāta Jāņa Grasberga tikšanos ar vēlētājiem ir izplatīts programmas ietvaros tikai vienu reizi un ir sasniedzis minimālu auditoriju, un konkrētajos apstākļos nav radījis tādu apdraudējumu tiesiski aizsargātajām interesēm, lai par to piemērotu sodu.

Ievērojot minēto un saskaņā ar Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otro daļu un Administratīvās atbildības likuma 11.panta pirmo daļu, 151.panta 2.punktu, kā arī 153.panta otro daļu, Padome

n o l e m j :

- 1. Atbrīvot no administratīvās atbildības SIA “VĀRDS & CO”, reģ. Nr.40003037556, par tās 2024.gada 4.martā darbībā konstatēto.**
- 2. Izteikt aizrādījumu SIA “VĀRDS & CO”, reģ. Nr. 40003037556, par Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma normu neievērošanu.**
- 3. Izbeigt administratīvā pārkāpuma procesu Nr. 18012000000524.**
- 4. Pieņemto lēmumu paziņot SIA “VĀRDS & CO”, reģ. Nr. 40003037556.**

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 166.panta pirmo un otro daļu, kā arī 168.panta pirmo daļu persona, kura saukta pie administratīvās atbildības šo lēmumu desmit darba dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tās juridiskās adreses, iesniedzot sūdzību Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei.

Padomes priekšsēdētājs

Ivars Āboliņš

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA
ZĪMOGU*